

MUINSUSKAITSEAMET

Viljandi Linnavalitsus
viljandi@viljandi.ee

Teie: 05.08.2025 nr 6-3/25/1939-2
Meie: kuupäev digiallkirjas nr 5-10/1545-3

Viljandi linna üldplaneeringu muinsuskaitse eritingimustest

10.06.2025 esitasite Viljandi linna üldplaneeringu muinsuskaitse eritingimused kooskõlastamiseks. 10.07.2025 saatsime dokumendile esialgsed kommentaarid ja tähelepanekud ning palusime esitada korrigeeritud eritingimused uuesti kooskõlastamiseks. 05.08.2025 saatsite vastuse, milles soovisite oodata ära Muinsuskaitseameti lõplikud seisukohad.

Muinsuskaitseameti menetluskomisjon vaatas kooskõlastamise taotluse läbi 27.08.2025 koosolekul (protokoll nr 548). Saadame Teile tutvumiseks ja võimalike vastuväidete esitamiseks otsuse eelnõu. Vastuväidete korral palume esitada need **hiljemalt 19.09.2025** e-posti aadressile info@muinsuskaitseamet.ee.

Muinsuskaitseamet jääb 10.07.2025 saadetud seisukohtade ja tähelepanekute juurde. Viljandi muinsuskaitseala kaitsekord on koostatud, kuid ei ole veel vastu võetud. Õiguslikult ei ole võimalik tugineda veel jõustumata dokumendile, mistõttu saab üldplaneeringu muinsuskaitse eritingimustes viidata kehtivale Viljandi vanalinna muinsuskaitseala põhimäärusele. Küll aga saab nõuete sõnastamisel arvesse võtta juba ajakohaseid põhimõtteid, mis on kirjas muinsuskaitseala kaitsekorra eelnõus. Samuti on eritingimustes võimalik tugineda kaitsekorra koostamise ajal läbiviidud alusuuringutele.

Otsus

1. Lisaks 10.07.2025 saadetud seisukohtadele ja tähelepanekutele tuleb eritingimusi korrigeerida järgmiste märkuste alusel:
 - 1.1. kärpida linna planeerimis- ja laiendamise ajaloo peatükki 3.6 ja paigutada see näiteks üldplaneeringu koosseisu või lissasse;
 - 1.2. alapeatükis 4.1.1 on loetletud *Viljandi linnakindlustusega piiratud keskaegse linna ehitus- ja kasutustingimused*. Ehitustingimused on võetud kaitsekorra eelnõust, aga mitte täies mahus, vaid valikuliselt ning sisulisi kasutustingimusi ei ole antud. Välja on jäetud näiteks ajaloolised piirded, postid, ajaloolised teekatendid jpm. täiendada tööd ehitustingimustega. Täiendada alapeatükki;
 - 1.3. eemaldada alapeatükis 4.1.2. ordulinnuse varemte ehitus- ja kasutustingimustes lubatud massiürituste tarbeks vajaliku tehnilise infrastruktuuri rajamine. Soovitame kaaluda kasutustingimuseks anda suunis korraldada suurüritused eeslinnuste platsidel, mitte avariilises seisukorras olevas varemtepargis Kaevumäel;
 - 1.4. alapeatükis 4.1.3. on loetletud *uuslinna piirkonna ehitus- ja kasutustingimused*. Ehitustingimused on võetud kaitsekorra eelnõust, aga mitte täies mahus, vaid valikuliselt ning sisulisi kasutustingimusi ei ole antud. Täiendada alapeatükki;
 - 1.1. täpsustada sõnastust peatüki 4.1.1 punktis 9 ning asendada lause *Enne kaevetöid tuleb selgitada välja arheoloogilise järelevalve või arheoloogilise uuringu läbiviimise vajalikkus ja ulatus.* lausega “Enne kaevetöid tuleb selgitada välja arheoloogilise uuringu läbiviimise vajalikkus ja ulatus”;
 - 1.2. täpsustada peatüki 5.4 pealkirja ja asendada lause *Parem informatsioon kultuuriväärtuslike arheoloogilise kultuurikihi säilitamiseks* lausega “Parem informatsioon arheoloogilise kultuurikihi

- säilitamiseks”;
- 1.3. lk 42 alguses välja toodud seisukoht *Kui teadaoleva ja potentsiaalse arheoloogilise kultuurkihiga alad on piisavalt teadvustatud ja kaartidel välja toodud, ei ole nende maa-alade kuulumine muinsuskaitseala koosseisu põhjendatud* ei võta arvesse, et Muinsuskaitseamet saab uuringuid määrata üksnes mälestistel ja muinsuskaitsealadel, samuti on võimalik uuringukulusid hüvitada üksnes ameti määratud uuringute puhul. Kui arheoloogilise kultuurkihiga ala ei kuulu muinsuskaitseala koosseisu võib seal uuringute määramise protsess osutada seetõttu senisest keerukamaks ja maaomanikule kulukamaks. Seepärast palume nimetatud seisukoha dokumendist eemaldada;
 - 1.4. lisada muinsuskaitsealale müügikioskite püstitamise tingimused (kujundus, viimistlus);
 - 1.5. lisada nõuded tehnoarajatistele (prügiruumid jms);
 - 1.6. soovitame kaaluda teha ettepanekuid hoonestusalade taastamiseks (nt Raekoja esine park, Köleri park);
 - 1.7. täiendada dokumenti lähtudes Eesti 20. sajandi väärtusliku arhitektuuri kaardistamise ja analüüsi lõpparuandest ning Viljandi maakonna ülevaatest (kättesaadavad: <https://register.muinas.ee/public.php?menuID=generalinformation>);
 - 1.8. lisada ettepanekud kultuuriväärtuslike üksikobjektide määramiseks. Peatükis 2.1 lk 8, on põhjendatult märgitud, et *kaitsekorra eelnõu punkti 2 sisalduv kirjeldus, millised maa-alad Viljandi muinsuskaitseala hõlmab, ei ole piisavalt täpne muinsuskaitseala piiride lokaliseerimiseks: /---/ Endine Viljandi mõisasüda võib nimetusena mõjuda eksitavalt: ajaloolise Viljandi mõisa hoonestus asub laiemal maa-alal ja on muu hoonestusega segunenud. Mõisa endine majandusõue jääb muinsuskaitsealast välja.* See on asjakohane tähelepanek. 2019. a on Joosep Metslang teinud rida ettepanekuid Reinu teel ja Hiie puisteel asuvate mõisa majandusõue säilinud hoonete kaitsmiseks. Soovitame muinsuskaitsealalt välja jäävate endiste mõisa majandushoonete põhjal koostada kultuuriväärtuslike üksikobjektide nimekiri ning teha ettepanekud nende paremaks säilitamiseks ja kasutamiseks;
 - 1.9. eemaldada lõik lk 42: *Eelnevatest asjaoludest tuleneb Viljandi linnavolikogu seisukohtadele tuginev muinsuskaitseala kaitsekorra eelnõu muutmissettepanek: Vähendada muinsuskaitseala ja määratleda kaitsekorras toodud muinsuskaitseala piirkonna 2 Ranna puisteest Viljandi järve poole jääv osa (Järveäärne ala kuni staadioni parklani) ning piirkond 3 Huntaugu piirkond koos Viljandi järve äärse haljasstruktuuriga) võimalike arheoloogiliste leiukohtade alana muinsuskaitsealast väljas (vt Illustreerival joonisel).* Tegemist ei ole tingimusega üldplaneeringu koostamiseks.
 2. Juhime tähelepanu, et käimas on Viljandi ordulinnuse varemete keskkonna arendamine ning soovitame silmas pidada, et ei tekiks vastuolu koostatavate üldplaneeringu muinsuskaitse eritingimustega.
 3. Täiendatud üldplaneeringu muinsuskaitse eritingimused tuleb uuesti esitada kooskõlastamiseks.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Monika Vestman
Viljandimaa nõunik
Nõustamisosakond